

॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ यैर्नामधेयैरिति उत्तरार्धतानीतिशेषः ॥ ७२ ॥ नन्विहनाम्नामष्टसहस्रेणेत्यष्टाधिकं सहस्रनाम्नावक्तव्यत्वेन प्रतिज्ञातं तत्र नामपाठे किंचिदधिकानि षट्शतानामन्युपलभ्यन्ते न च स्तुतिपदेभ्यो विपरिणामेन नामान्युन्नेतुं शक्यन्ते अन्यशब्दस्यान्यार्थत्वकल्पने प्रमाणाभावात् न च तावतापि संख्यापूर्तिः संभवति तस्माद्भ्रूलित इह नामसमाध्याय इत्यव्याख्येयमेतत्सहस्रनामस्तोत्रं नापि पठनीयं न्यूनत्वेन वाग्वज्रत्वात् वाग्वज्रो हि मंत्रोऽध्येतारं नारायति तथा चोक्तं शिक्षायां मंत्रोहीनः स्वरतो वर्णतो वा मिथ्या प्रयुक्तो न तमर्थमाह स वाग्वज्रो यजमानं हिनस्ति यथैद्रशत्रुः स्वरतोऽपराधादिनिद्रं हनु कामे न त्वष्ट्रापुत्रार्थिना स्वाहैद्रशत्रुर्वर्षस्वेति मंत्रेण होमं कुर्वता इन्द्रपदं स्वेष्टसिद्धयेऽतो दातुं प्रयोज्यं तच्च न प्रयुक्तं प्रत्युत आयुदात्तमेव तस्य ठिति मिद्रं एव तत्पुत्रस्य नाशको जात इत्युपाख्यायते त्वटाह तत्पुत्र इत्यनुवाके तस्मादस्य स्तवस्य मोक्षमंत्रत्वात् वर्णतश्चायं तं होनत्वान्नेष्टार्थप्रदत्वं युज्यतेऽपि नुपाठकानर्थं करत्वं वेति चेत् उच्यते इदं मिह जाबालाः समामनन्ति अथ हैनं ब्रह्मचारिण ऊचुः किं जप्येनामृतं च ब्रह्महोतिसहोवाच यथा ज्ञानं स्यः शतरुद्रियेणे त्येता निहवा अमृतस्य नामधेयान्यैर्हवा अमृतो भवतीति अत्र नाम जपस्यामृतसाधनत्वं गम्यते तेषां च नामान्यूनानाधिकभावेनानेका सुशाखा सुपठितानां गुणोपसंहारन्यायेनैकत्रोपसंहारेण भवितव्यं तच्चास्मदादीनामशक्यमिति भगवान्बादरायणसैत्तिरीयकं वाजसनेयकादिप्रसिद्धां शाखां विद्यमानानां नामा मुपसंहारमिह कृतवान् यथा हि आपस्तंबादिः कल्पकारः स्वपरशाखास्थान्यां गान्युप

चूर्णीकृतापविद्धं च यज्ञसंभारमीदृशं ॥ दीर्घकालेन महता प्रयत्नेन सुसंचितं ॥ तन्न मिथ्या भवेन्मल्यं वरमेतमहं वृणे ॥ ६९ ॥ तथा स्त्वित्याह भगवान्भगनेन न हरो हरः ॥ धर्माध्यक्षो विरूपाक्ष रुद्रो देवः प्रजापतिः ॥ ७० ॥ जानुभ्यामवर्नीगत्वादक्षोलब्ध्वा भवादरं ॥ नाम्नामष्टसहस्रेण स्तुतवान्दृषभध्वजं ॥ ७१ ॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ यैर्नामधेयैः स्तुतवान्दक्षो देवं प्रजापतिः ॥ वक्तुमर्हसि मे तात श्रोतुं श्रद्धाममानघ ॥ ७२ ॥ भीष्म उवाच श्रूयतां देव देवस्य नामान्यद्भुतकर्मणः ॥ गूढव्रतस्य गुह्यानि प्रकाशानि च भारत ॥ ७३ ॥ नमस्ते देव देवेश देवारिबलसूदन ॥ देवेंद्रबलविष्टं भदेव दानवपूजित ॥ ७४ ॥

दिश्य आग्नेयमष्टाकपालमिति यथासमास्नातमिति मध्ये प्रधानं सिद्धवन्निर्दिश्य पुनरुपरिष्ठात्त्रन्यागान्युपदिशति तद्विहापि नमस्ते देव देवेशेत्यादिना कानि चिन्नामान्युपदिश्य त्रिसौपर्णतथा ब्रह्मयजुषां शतरुद्रियमिति सुपर्णशतरुद्रियेनाममालायां सिद्धवन्निर्दिश्य शेषमपि नामधेयगणं पठति तथा च यथा प्रतिज्ञातमष्टोत्तरसहस्रनाम्नां संख्यापूर्येतान्यथा तदिदमभिप्रेत्योक्तं गुह्यानीति गुह्यानि अश्रद्धायुपहतेषु अप्रकाश्यानि ॥ ७३ ॥ आदिपुरुषाय नमः नमस्ते देवेति ब्रह्मविद्याधिकां दध्यात्संपरतयैवेतानि व्याख्येयानि तथा हि हे देव जगन्निर्माणक्रीडा परेतुर्भ्यनमः ते इति युष्मदर्थस्य दृश्यस्य प्रमेयस्य निर्देशः देवेश देवाः इन्द्रियाणि ईशो बुद्धिः पूर्वबुद्धिः ख्यातिरीश्वर इति स्मृतेः एतदुभयालोक एतेन प्रमाणप्रमात्रो निर्देशः कृतः एवंनामत्र येन ज्ञेयज्ञानज्ञानात्मकत्वे देवस्योक्तं तस्यान्युपायत्रयेणाह देवारीति देवाः शमाद्या इन्द्रियवृत्तयस्तेषामरयोऽसुराः कामादयस्तेषां बलस्य सूदन तथा च शमकामादिषु देवासुराश्च योः प्रयोगो दृष्टः इत्याह राजापत्या देवाश्चासुराश्चेति देवानामिन्द्रियाणां इन्द्रो बुद्धिस्तस्या बलं विषयप्रापण्यं तद्विशेषेण स्तभ्यातीति देवेंद्रबलविष्टं अतएव देवैरिन्द्राद्यैर्दीर्घैर्बाणाद्यैश्च पूजित आदरैर्नैतयैस्त्कारसेवित एवं च कामादिजयोधी निरोधस्तत्रादेरादिश्वमेयाद्यात्मकस्य वस्तुनः प्रापक इत्युक्तं अंबाति ६ ॥ ७४ ॥